

[Aksel Møller.]

en forceret anlægsvirksomhed, når så mange andre krav fra såvel private borgere som fra det private erhvervsliv heller ikke kan effektueres i det omfang, de pågældende kunne ønske sig. Nogen tilbageholdenhed vil stadigvæk være nødvendig. Hvis man frigiver midlerne i fuldt omfang, hvad der jo kun er en teoretisk mulighed — det ærede medlem hr. N. Chr. Christensen ønskede det heller ikke —, vil man sikkert i det høje ting være fuldstændig enig om, at virkningerne deraf vil kunne blive meget uheldige på grund af den anlægsvirksomhed, som kommunerne fra det øjeblik vil kunne præstere.

I det hele taget er det et stort spørgsmål, om statens pengepolitik kan gå helt spørløst hen over hovedet på kommunerne. Hvis man ser på forholdene, således som de har udviklet sig i krigsårene og i efterkrigstiden, vil man se, at staten har båret en væsentlig del af de byrder, der skulle bæres på fællesskabets vegne, og i mange tilfælde har skånet kommunerne. Det siger jeg som kommunalmand, og det synes jeg, staten har gjort vel i. Hvis man ønsker, at kommunerne skal holdes helt udenfor virkningerne af landets pengepolitik, skulle man frigive disse midler med det samme, og det ville efter min mening være forkert. Hvis kommunerne står overfor anlægsvirksomhed af større omfang, og en enkelt kommune måske ønsker at forcere sin anlægsvirksomhed, så må takten, tempoet bestemmes af, hvilken rente lånemarkedet stiller den pågældende kommune overfor, og her mener jeg ikke, det er ubilligt at forlange, at man endnu et stykke tid ved hjælp af disse bundne midler virker til at sætte iveren noget ned. Skal hele det investeringsprogram gennemføres, som landets almindelige økonomiske politik forudsætter, vil det også være ret mådeligt, hvad kommunerne vil kunne tillade sig af virksomhed på disse områder. Det ærede medlem hr. N. Chr. Christensen valgte da også til belysning af sit synspunkt sådanne områder, om hvilke han er nogenlunde sikker på, der aldrig vil stå nogen afgørende diskussion, nemlig bygningen af aldersrenteboliger, alderdomshjem, skoler o. s. v. Men der findes jo ingen garanti for, at man ved frigivelse af disse midler ikke vil komme til at opleve, at kommunerne også ville finde andre områder for deres anlægsarbejder, som de ønskede finansieret på denne måde. Jeg ønsker hellere en generel frigivelse, efterhånden som det passer til den almindelige udvikling i vor økonomi, end en frigivelse, der medfører, at ministeren skal skønne over, til hvilket formål frigivel-

sen finder sted, for i så fald er betingelserne for frigivelsen jo en styrkelse af ministerens mulighed for at øve en begrænsende indflydelse på det kommunale selvstyre.

Det drejer sig om en forlængelse af loven med et år, og forudsætningerne derfor er efter min opfattelse stadigvæk tilstede. Med forventningen om, at ministeren forstår nødvendigheden af at give fri i takt med udviklingen af landets pengepolitik, er vi for vort vedkommende parate til at tiltræde dette lovforslag.

Axel Sørensen: Det lovforslag, som her behandles, falder ganske naturligt i tråd med det før behandlede lovforslag om statens midler. Det omfatter de midler, som kommunerne har krav på i henhold til den for lidt erlagte skat, plus de bøder, de har ret til at pålignе de pågældende skatteydere i samme forhold som for statsskattens vedkommende. Det er forståeligt, at man nu ude i kommunerne gerne ville have disse penge tilbage. Det er forståeligt, fordi en hel del kommuner i øjeblikket måske arbejder med projekter, der går ud på at sætte arbejder igang i henhold til de regler, som er nedfældet i tilsynsmyndighedernes bestemmelser om sådanne forhold.

Det ærede medlem hr. Kai Jensen fremsatte nogle betragtninger over det rimelige i at oprette en fond, igennem hvilken nogle af de penge, som kommunerne har en vis ret til, men som er indsat i nationalbanken, kunne tilflyde kommunerne igen og virke udlignende overfor visse garantier, som kommunerne har måttet påtage sig, således med henblik på boligbyggeriet. Jeg vil gerne heroverfor sige, at den dag kan jo eventuelt komme, da disse garantier kan blive effektive, men jeg synes, at man på nuværende tidspunkt til en vis grad må hindre, at man på denne baggrund stiller problemerne op på den måde, at disse midler allerede skal afsættes nu.

Til det ærede medlem hr. N. Chr. Christensen vil jeg sige, at man også ude i de kommuner, hvor man gerne vil udfylde rammerne om skolebyggeriet efter loven af 1937, spejder efter disse penge. Det er jo sådan nu, at dette byggeri, der i dag er dyrt, ikke kan udføres med de penge, som de enkelte kommuner landet over har henstående. Jeg vil også gerne overfor den højtærede indenrigsminister efterlyse mulighederne for nu at få de penge, som indgår i løbet af det kommende finansår, 1949—50; det ville være ønskeligt, om man kunne være imødekommende overfor kommunerne. Mit parti forstår ganske klart, at disse penge ikke kan